

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ”

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Збірник тез доповідей
XII Всеукраїнської науково-практичної конференції
(12-13 листопада 2009 р.)

У 2 томах

Том 1

Суми
ДВНЗ “УАБС НБУ”
2009

в производственно-технических системах неизбежны, задача устойчивости макропараметров технологического процесса приобретает важное теоретическое и практическое значение. Под возмущающими факторами понимаются силы, которые не учитываются при описании технологического процесса вследствие их незначительности по сравнению с основными технологическими силами, влияющими на производство и выпуск продукции. Силы могут действовать мгновенно, что сводится к малому изменению начального состояния производственно-технической системы, и непрерывно, если составленные уравнения отличаются от истинных на некоторые малые поправочные члены.

В работе исследована устойчивость макропараметров технологического процесса производственно-технической системы. Воздействие технологического оборудования на базовый продукт представлено случайным процессом, моменты, функции, распределения которого определяются параметрами технологического оборудования. Проведен анализ устойчивого функционирования макропараметров технологического процесса производственно-технической системы. При заданном критерии качества предложена оптимальная функция управления отклонениями макропараметров технологического процесса, обеспечивающая асимптотическую устойчивость планового состояния производственно-технической системы предприятия.

О.Л. Проценко, канд. біол. наук, доц., Черкаський інститут банківської справи Університету банківської справи НБУ

РОЛЬ СТРАХОВИКІВ У ВІДШКОДУВАННІ НАСЛІДКІВ ПРИРОДНИХ КАТАСТРОФ

Стихійні лиха нині стали звичним явищем. Їх руйнівний вплив має тенденцію до зростання. Це зумовлюється як збільшенням кількості населення на планеті, так і екстенсивним характером господарювання людської цивілізації, який проявляється у зростанні потужності підприємств та розростанні інфраструктури. Ці фактори сприяють зростанню обсягів збитків від стихійних лих. Враховуючи це, реалізація засад сталого розвитку, однією з головних умов якого є збереження якості довкілля, все більш ускладнюється через хронічний брак коштів на фінансування раціонального природокористування та охорони довкілля, тим більше, коли справа стосується попередження проявів і/або ліквідації наслідків катастрофічних подій природного характеру.

Збільшення кількості та посилення проявів природних катаклізмів багато в чому пов'язане зі змінами клімату, які є наслідком

антропогенного впливу на довкілля. Нині це вважається фактом, доведеним на 90 %. Про обсяги шкоди, яка щорічно завдається довкіллю, дозволяють судити дані однієї з найпотужніших перестрахових компаній світу Munich Re, згідно з якими кількість природних катастроф з 1985 до 1995 року зросла порівняно з 60-ми роками ХХ століття вчетверо, втрати в економіці – у вісім разів, а страхові виплати – у 15 разів. Ретроспективні дані щодо наслідків настання природних катастроф наведені у таблиці 1.

Перше півріччя 2009 року також ознаменувалося значними втратами через природні катаклізми. За цей час сталося 380 природних катастроф, у результаті чого втрати економіки становили близько 25 млрд. дол. США, а страховики компенсували шкоду на суму 11 млрд. дол. США.

Таблиця 1

Ретроспективні дані щодо природних катастроф

Рік	Кількість подій	Кількість людських жертв, осіб	Загальні завдані збитки в поточних цінах, млрд. дол. США	Обсяг застрахованих збитків, млрд. дол. США
1994	680	13 000	89	21
1995	615	20 800	172	16
...				
2000	890	10 300	38	9,6
2001	720	25 000	40	12
2002	700	11 000	60	14
2003	700	109 000	65	16
2004	650	235 000	150	47
2005	670	101 000	220	99
2006	850	20 000	50	15
2007	960	15 000	82	30
2008	750	220 000	200	45

Слід відмітити, що навіть за умов найсприятливішого сценарію розвитку кліматичних змін на Землі вже в найближчі 15-20 років очікується ряд змін, які радикально змінять довкілля. При цьому особливо гостро постає питання фінансування діяльності, яка б дозволила максимально нівелювати можливі наслідки цих змін. І провідна роль у цьому процесі буде належати саме страховим компаніям.

Раніше ризики розглядалися окремо з позиції страхування та перестраховування. Однак сьогодні існує потенційна можливість акумулювання їх всередині видів страхування, між видами, всередині страхового балансу та між сегментами страхової галузі в цілому.

Враховуючи той факт, що навіть за найсприятливішого сценарію розвитку кліматичних змін на Землі вже в найближчі 15-20 років очікується ряд змін, які радикально змінять довкілля.

Ураган Катріна, наприклад, допоміг усвідомити, що всередині видів і сегментів страхування можливі масштаби катастрофічних збитків і показав, що ризик стає комплексним явищем. При значних катастрофах одночасно задіюється велика кількість об'єктів і багато видів страхування, тобто спостерігається акумуляція відповідальності. У зв'язку з цим удосконалюються існуючі та розробляються нові підходи до побудови стратегії страхового бізнесу за рахунок таких факторів:

- 1) адаптації моделей ризику до небезпек, які змінюються;
- 2) вдосконалення кумулятивного контролю (більш високий ступінь прозорості у питаннях відповідальності);
- 3) оптимізації управління збитком;
- 4) розробки нових концепцій покриття, нових страхових продуктів;
- 5) введення лімітів відповідальності та власного утримання у відшкодуванні збитків;
- 6) за винятком галузей високого ризику;
- 7) нових варіантів передачі ризиків (ART, передача ризиків страхування на ринок капіталу).

*Л.Б. Рябушка, канд. екон. наук, доц.,
ДВНЗ "Українська академія банківської справи НБУ"*

ОСОБЛИВОСТІ КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

Кредитування є не тільки традиційним і основним напрямком діяльності комерційних банків у всьому світі, але й складним взаємопов'язаним процесом розміщення залучених ресурсів. Кожній банківській установі саме кредитні операції приносять найбільші доходи. Від того, наскільки правильно будуть обрані методи і дотримані умови кредитування, значною мірою залежить результат кредитної операції. Тому на сьогоднішній день ефективне кредитування підприємств – це одне з найважливіших і найактуальніших завдань банківської системи України.

Слід зазначити, що малий та середній бізнес є невід'ємною структурною складовою сучасної ринкової економічної системи. Кількість підприємств малого та середнього бізнесу в Україні збільшується